

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

รูปแบบการออมภาคครัวเรือนในเขตเมืองและชนบท
ในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายภูวสิทธิ์ สิ้นไชยกิจ

ปริญญา

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. ศติเพ็ญ พวงสายใจ

ประธานกรรมการ

รศ. พรทิพย์ เรียงธีรวิทย์

กรรมการ

ผศ.ดร. ปิยะลักษณ์ พุทวงค์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นตัวกำหนดการออมและศึกษาถึงรูปแบบการออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบทในจังหวัดเชียงใหม่ การประมาณเงินออมใช้การวิเคราะห์ในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน โดยมีปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวอธิบายการออมประกอบด้วย รายได้จากการทำงาน รายได้จากทรัพย์สิน มูลค่าทรัพย์สิน หนี้สินในครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน ทั้งนี้ระดับการออมยังแตกต่างกันไปตามอายุและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนอีกด้วย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลที่เก็บจากแบบสอบถามจากครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ครัวเรือนในเขตอำเภอเมืองจำนวน 200 ครัวเรือน เป็นตัวแทนของเขตเมือง และครัวเรือนในเขตอำเภอจอมทองจำนวน 200 ครัวเรือนเป็นตัวแทนของเขตชนบท

ผลการศึกษา ครัวเรือนในเขตเมืองพบว่าส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยในครัวเรือนหนึ่งๆจะมีผู้รายได้ 3 คน มีรายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ย 594,649 บาทต่อปีต่อครัวเรือน มีรายได้จากทรัพย์สินโดยเฉลี่ย 13,285 บาทต่อปี และมีหนี้สินโดยเฉลี่ย 472,535 บาทต่อปี การประมาณสมการการออมของครัวเรือนในเขตเมืองพบว่าเงินออมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 70,073 บาทต่อปี ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุด คือ รายได้จากการทำงานของครัวเรือน โดยที่ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น 100 บาทจะส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 12.5 บาท รองลงมาคือรายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือน โดยที่ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 100 บาทจะส่งผลให้มีเงิน

ออมเพิ่มขึ้น 58.80 บาท ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่น 20,399.71 บาท อายุของหัวหน้าครัวเรือน โดยที่ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนอื่น 1 ปี จะมีเงินออมมากกว่าเป็นจำนวน 870.25 บาท และหนี้สินในครัวเรือน โดยที่หนี้สินในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้มีเงินออมลดลง 1.3 บาท สำหรับมูลค่าทรัพย์สินและจำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษา ครัวเรือนในเขตชนบทพบว่า ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยในครัวเรือนหนึ่งๆจะมีผู้มีรายได้ 2 คน มีรายได้จากการทำงานโดยเฉลี่ย 300,478 บาทต่อปีต่อครัวเรือน มีรายได้จากทรัพย์สินเฉลี่ย 2,076 บาทต่อปี และหนี้สินเฉลี่ย 243,933 บาทต่อปี การประมาณสมการการออมในเขตชนบทพบว่า มีเงินออมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 7,994.57 บาทต่อปี ปีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมมากที่สุดคือ รายได้จากทรัพย์สินของครัวเรือน โดยที่ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากทรัพย์สินเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 24.7 บาท รองลงมาคือรายได้จากการทำงานของครัวเรือน โดยที่ถ้าครัวเรือนมีรายได้จากการทำงานเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น 0.5 บาท ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาระดับอื่น 1,602.20 บาท อายุของหัวหน้าครัวเรือน โดยที่ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนอื่น 1 ปี จะมีเงินออมมากกว่าเป็นจำนวน 59.501 บาท หนี้สินในครัวเรือน โดยที่หนี้สินในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 100 บาท ส่งผลให้มีเงินออมลดลง 0.2 บาท และจำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน โดยที่ถ้าครัวเรือนมีจำนวนผู้พึ่งพิงเพิ่มขึ้น 1 คน ส่งผลให้มีเงินออมลดลง 464.55 บาท สำหรับทรัพย์สินสุทธิ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการเปรียบเทียบการประมาณเงินออมของครัวเรือนในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่าครัวเรือนในเขตเมืองมีการออมมากกว่าครัวเรือนในเขตชนบท 62,079.374 บาท โดยที่จำนวนผู้พึ่งพิงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลดลงของการออมของครัวเรือนในเขตชนบท ในขณะที่จำนวนผู้พึ่งพิงไม่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนในเขตเมือง

สำหรับรูปแบบการออมของครัวเรือน ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าหัวหน้าครัวเรือนในเขตเมืองส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว นิยมฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์สูงสุด เนื่องจากความสะดวกในการติดต่อและมีความมั่นคง รองลงมานิยมทำประกันชีวิต เนื่องจากได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ นอกจากดอกเบี้ย เช่น มีประกันสุขภาพ ในขณะที่ครัวเรือนในเขตชนบท ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกร นิยมฝากเงินไว้กับธนาคารออมสิน เนื่องจากมีความมั่นใจว่าจะได้รับเงินคืนแน่นอนและติดต่อได้สะดวก รองลงมานิยมฝากเงิน โดยการฝากไว้กับสหกรณ์ เนื่องมาจากการได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ นอกจากดอกเบี้ย เช่น สามารถกู้เงินกับสหกรณ์ได้

Thesis Title	Patterns of Household Saving in Urban and Rural Area in Chiang Mai Province	
Author	Mr. Phuvasit Sinchaiyakit	
Degree	Master of Economics	
Thesis Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Sasipen Phuangsaichai	Chairperson
	Assoc. Prof. Porntip Tianteerawit	Member
	Asst. Prof. Dr. Piyaluk Buddhawongsa	Member

ABSTRACT

The objective of this study was to analyze the important of economic and social factors which influencing on household saving and to determine the pattern of household saving in urban area and rural area in Chiang Mai province. Regression was used in analysis. The important factors which explain household saving in the model were labor household income, property household income, total asset, household debt and the dependency rate. The household saving was also different among age and education of the head of the household. Data were collected by questionnaire from 200 households in Muaeng district to represent household in urban area and 200 households in Chomthong district to represent household in rural area.

The results of urban household revealed that by average there were 3 persons in one household. The average labor household income was 594,649 baht per year. The average property household income was 13,285 baht per year and the average household debt was 472,535 baht. The estimated household saving in urban area was 70,073.95 baht per year. The important factors which statistically affected household's saving were labor income, property income, education of the head of household, age of head of household and household debt, respectively, while the total asset and the dependency rate had no statistically influenced on saving. If labor income increases

100 baht then saving will increase 12.5 baht. If property income increases 100 baht then saving will increase 58.8 baht. If the head of household held bachelor's degree or higher education then saving will increase 20,399.71 baht. If the head of household was older than others then saving will be higher by 870.25 baht. If household debt increases 100 baht then saving will decrease 1.3 baht.

The results of rural household revealed that by average there were 2 person in one household. The average household income was 300,478 baht per year. The average property income was 2,076 baht per year and the average household debt was 243,933.77 baht. The estimated household saving in rural area was 7,994.576 baht per year. The important factors which statistically affected household's saving were property income, labor income, education of the head of household, age of the head of household, household debt and dependency rate, respectively, while total asset had no statistically influenced on saving. If property income increases 100 baht then saving will increase 24.7 baht. If labor income increases 100 baht then saving will increase 0.5 baht. If the head of household held bachelor degree or higher education then saving will increase 1,602.20 baht. If the head of household was older than others then saving will be higher than 59.501 baht. If household debt increase 100 baht then saving will decrease 0.2 baht. If any household had one more dependent person then saving will decrease 464.553 baht.

The estimation of household saving showed that urban household have higher saving than that of rural household by 62,079.37 baht. The difference between rural household and urban household was the dependency rate. The dependency rate had statistically influenced on saving of rural household while it had no statistically influenced on saving of urban household.

The pattern of household saving of urban household where the head of household mostly were doing their own business, revealed that first, mostly they held their saving in commercial bank because of the comfortable and the security. Second, they held insurance in order to get good benefit other than interest such as health allowance. While the pattern of saving of rural household where mostly the head of household were farmers showed that they saved their money in government saving bank because of their confidence with the bank. Secondly, they held their money in cooperative because they needed to get other benefit such as they can loan money from the cooperative.